

جلسه ۱۷۰

صورت مذاکرات روز شنبه دویم
ذی قعده ۱۳۴۸

مجلس دو ساعت و بیست دقیقه قبل از غروب آفتاب در تحت ریاست آفای متین السلطنه نایب رئیس تشکیل شد صورت مجلس روز یخشنبه سلیمان آفای معاضد الملک فرائت کرد.

(غائبین جلسه قبل)

آفایا: فواید اسلام — آفای نوبری آفای حاج میرزا آقا — آفای آقا سید محمد رضا — آفای آقا سید علی آقا (بدون اجازه) — آفای مستشار الدوله — آفای سید حسین کرازی (بابا اجازه غایب) آفا شیخ حسین یزدی — آفای میرزا علی اکبر خان دهخدا — ممتاز الدوله — دکتر علیخان — آفای شیخ رضا — حاج وکیل الرعایا — حاج آقا — مشیر الدوله سردار اسد (وقت مقرر حاضر نشده) حاج مصدق الملک — مریض بودند.

نایب رئیس — آفای ناصر اسلام در صورت مجلس ملاحظه داشته‌دیم.

ناصر اسلام — عرض بندۀ راجع به صورت مجلس است که مکرر بندۀ و سایر نماینده‌کان اظهار کردیم در موقعیت اسامی غائبین بدون اجازه خوانده می‌شود آنها بیکه غائب با اجازه مستند که مطلبی است و آنها ای که غائبین بدون اجازه‌هایند یعنی تا یک مدتی اجازه خواسته و رفته‌اند بعد از اینکه مدت اجازه‌شان تمام شده است و ضمناً یکماه یادو ماه هم از مدت اجازه‌شان گذشته است باز می‌شود طوری قبول کرد که غائبین بدون اجازه مستند اما آنها بیکه از اصل قبول کردن نمایند کی وردشان معلوم نیست من جمله آفای آقا سید علی آفای که مدتی است نمایندگی ایشان تصویب شده و اسمشان جزء غایبین بدون اجازه خوانده می‌شود آیا مجلس بهمین طور احکم‌نا خواهد کرد یا اینکه تکلیف آنها باید معین شود به قیده بندۀ این یک ترتیب صحیح نیست و در این باید بات فکری کرد.

نایب رئیس — البته مسبوق هستند که سابقاً در این باب در مجلس مذاکره شده و این آخری را که فرمودید گفتند که این یکی از موادیست که باید رجوع کمیسیون تفسیر شود رجوع هم شده هنوز رایورت نداده است.

(رایورت کمیسیون قوانین مالیه راجع بطریق قانونی در خصوص سکنیات و اجارات فرائت شده شروع بشور اول درجه آن شده مذاکرات لازمه در ماده دو عمل آمد پس از آن ماده سیم فرائت شده مضرح شود کردیده با اختلاف کافیه در آن شد رایورت کمیسیون مبتکرات راجع بطریق ارباب کیخسرو در خصوص فهرست هر ایض فرائت شد مبنی بر اینکه کمیسیون طرح مذکور را اجت مذاکره کنداشت و قابل توجه داشته مجلس عودت می‌دهد (صورت طرح ارباب کیخسرو)

چون طبع و توزیع صورت عرایض وارد شد مجلس مقدس بنحویکه تابحال مشاهده و انتخان شد

نحو نشسته و این را نوشتن و همانطور که مخبر رجیم فرمودند اول خواستند بگویند عایدات دولت را عایدات گفته شده حق منتظره کدوت دارد که سال یا هر ماه برای او تولید می‌شود همانطور یکه از معادن دولت هر ساله یک چیزی می‌گیرد این را عایدات می‌گویند ولی اینهم اشتباه است آن چیزیکه جزء دارائی است نمیتوان گفت جزء عایدات است برای دولت حقی که در آنیه برای دولت ثابت میتوان عایدات است مقصد این است که اگر اجازه بخواهد که عایدات یا دارائی خودش را بفروشد از مجلس اجازه بخواهد ولی دیگر در فروختن کافی نیست ممکن است که دولت در عوض چیزی بگیرد که اورا بفرانسه (ایالتون) می‌گویند هم انتقال را میرساند هم فروختن را میرساند هم را باین ترتیب خواسته‌دهم معانی را برساند بندۀ کمان نمیکنم که آن روز این لفظ انتقال را بلفظ فقهی ادا کردم باشند بهمین معنای است که بوده ممکن است که دولت ملکی را بفروشد یا بیخشد پس باید یک لفظی را استعمال کرد که هم آنرا بفهماند هم معنای دیگری را و کمان نمیکنم که معنای دیگر داشته باشد (نانی) پیشنهاد آفای ارباب کیخسرو فرائت شد.

نایب رئیس — کسانیکه این پیشنهاد آفای ارباب را تصویب می‌کنند قیام نمایند (نتیجه مشکوک شد).

نایب رئیس — چون مشکوک شد و باره رأی ممکن است که این اشتباه است فرق است بین نظارت و تصویب ممکن است که اینکار را که دولت می‌کند خطراً رفته باشد یا تغیریط کرده باشد مجلس در آن تدقیق می‌کند باید باید در مجلس صحبت در نظارت هم نداشتم مجلس حق نظارت دارد با وجود اینکه مجلس تصویب می‌کند دیگر حاجت باین نیست که رجوع شود بوزیر و اینکه می‌گویند مالیات جزء دارائی است بکلی اشتباه است مالیات را نمیتوان جزء دارائی محسوب کرد.

مؤثرهن الملک — بندۀ کمان نمیکنم این مطلب اینقدر اشکال داشته باشد آفای حاج سید نصرالله فرمودند کلیتاً دارائی عایدات و بلطف انتقال و فروخته شود بیک ترتیب لفونشر مرتبی نوشته شده است تفسیر انتقال بر میخورد بدارائی اگر اینطور باشد دولت میتواند املاک را بفروشد بدون اجازه مجلس و میشود دولت بدون اجازه مجلس استخراج معدنی را باید کمپانی بدهد که تا ده سال صدی ده بدولت بدهد و یا ده سال باید سال و دولت حق دارد که هر نوع عایدات خودش را از روی آن هرس ساله اجاره بدهد و با آن ترتیب که عایدات را مربوط کردد به انتقال و دارائی را مربوط کردد بخوبته شدن آنوقت عایدات رایورت رجوع به مجلس میتوان فروخت یا اینکه باید گفت که دولت میتواند دارائی خودش را بدلیکران منتقل کند یا بفروشد بدون اینکه مجلس بداند و اگر بخواهد بفروشد نماید اجازه از مجلس بگیرد و اگر بخواهد بیخشد بکسی نمیتواند بدون اجازه بیخشد در صورتیکه انتقال را بهمان معنای که فرمودند باز درست در نماید بجهة اینکه وقتی بشناسد انتقال مال اجاره و عین مال فروش باشد آنوقت باید دولت وقتیکه میفروشد یا انتقال میدهد مربوط بشود بلطف انتقال پس باید گفت فوراً بلطف انتقال دارائی خودش را بفروشچه آنرا میبخشد بدیگری باید مجلس رجوع کند پس با این قبیل تفسیرات بمنظر نماید که ما حل این مشکلات را بتوابع بکنیم که بچه

برای این است که هر ضحال بنویسند و نشونیم که جمهه ندارد خوبست پس انماهه را از قانون اساسی بردارند اگر برای اینست که هر ضحال بدهند و بشنویم در آن صورت باید ملاحظه کرد که وقت داریم در مجلس عرايض را ملاحظه کنیم یا خیرینه که یکی از نایندگان هستم می‌بینم روزی (۳۰) ۴۰ عریضه به مجلس وارد می‌شود وقت زیادی هم نداریم صحیح کمیسیون عصر مجلس در هفته یکی ۲ روز اگر وقت داشته باشیم معلوم است مشاغل دیگر هم هست که او قاتمان در آن روز هم صرف آن مشاغل می‌شود اگر آن صورت باشد ممکن است در هر جا که هستیم بخوانیم و اطلاع حاصل نمائیم لکن در صورتیکه بطور خلاصه نوشته شود و در دیوار اطاق تنفس باشد وقت این پیدا نخواهد شد که آنرا ملاحظه کنیم مطلب مهم دیگر اینکه در آن صفحه خواهد نوشت عریضه فلان کس مطلبش فلان بفلان وزارت خانه هم رجوع شده لکن وزارت خانه چه اقدام کرده آنرا بنده هنوز نفهمیده ام بایدیک اقدامی کرد و یک ترتیب داد که این عرايضی - تبعه نایند و الا اگر تبعه صرف رجوع بوزارت خانه باشد بدینه است صاحب عریضه خودش هم بهمان وزارت خانه رجوع نماید دیگر آنکه بعضی از آقایان فرمودند که باین ترتیب تقلیلی در مخارج واقع خواهد شد در صورتیکه گمان می‌کنم بیش از یک صد تومان این طبع و توزیع عرايض در سال مخارج نداشته باشد و اگر میخواهید این طور صرفه ها بکنید خیلی از چیزها را باید ترک کرد من جمله بله من بعد لازم نیست چاپ شود و در جوپ ما بماند ممکن است خودمان هر کس را می‌شناسیم امسش را نوشته درب در بدھیم در صورتی که ممکن است ازین مخارج فوائد کلی حاصل شود مثل این که ممکن است یک نایندگان دریک عریضه و یک مطلبی اطلاعات کامل داشته باشد وقتی صورت را درخواهش ملاحظه کرد و آن مطلب را دید باید اطلاعات خودش را اظهار بدارد.

(بعضی اجزاء خواستند)

فایپ رئیس - داخل در مذاکرات وقتی میتوانیم بشویم که این تقاضای فوریت تصویب نشود نایندگان محترمی که این فوریت را تصویب میکنند قیام نایندگان

فایپ رئیس - باکثربیت تصویب شد.

آقاسیدحسین اردبیلی - بنده از اداره مباحثت و از دهنده این طرح همینقدر سؤال پیکنم که برای طبع و توزیع عرايضی عضو مخصوص است که حقوق بکنید یا اینکه در جزو ادارات دیگر دفتر این شغل هست و حقوق مخصوص دیگر نمیگیرند در صورتی که این طور باشد که اشخاص مخصوصی نباشند و حقوق دیگری داده نشود گمان میکنم فایده این بیشتر باشد بجهت اینکه تمام نایندگان میدانند چه اشخاصی عریضه داده اند و عرايض آنها چه بوده و باین واسطه اطلاعی پیدا میکنند و اسباب مزید بصیرتشان میشود و شاید در بعضی مواد بواسطه اطلاعات مخصوصه بتوانند کمکی بحال آنها بنایند و فایده این خیلی بیشتر

را برداشتند و نگاه کرده ایم و اگر یکنفر یادو نفر دریک موقع بیکاری که یکی از این اوراق را برداشت و نگاه میکرده است فقط بهمان ملاحظه لازم بود صووت کلیه هفته یکمتر به یادو مرتبه طبیع و توزیع شده ملاحظه صرف وقت و تحریر متن او و مصارف طبیع و توزیع شده آنرا بفرمایند و ملاحظه تبعه که از این پوده مبشد حالا این بیشنهاد میگویند صورت کلیه بطور فهرست دریک صفحه نوشته شده در اطاق تنفس گذاشته میشود هر کس بخواهد اطلاعی حاصل نماید بروز نگاه کند و حالا باید در هر هفته یکی دو مرتبه صدورقه زلاتین شده چاپ شود ملاحظه بفرمایند یکی چیزی که ابدآ فایده مترتب نیست بی جهت در ماه یک مبلغی خرج میشود بهمان جمهه بنده فوریت آن را تقاضا میکنم و عرض میکنم بعداز آنکه در قابلیت توجه آن اخذ رأی شد از مجلس استدعا میکنم رأی بدهندگان در اطاق تنفس گذاشته خواهد شد از این طول نکشد چون آنقدر اهمیت ندارد که از مجلس برگرد بکمیسیون.

ارباب سیپیخسر و - بنده هم برای اینکه باز یکمدمتی طول نکشد و برای سهولت کار و جلوگیری از یک مخارج زیادی خواستم همین راعرض گنم کنم بفوریت آن رأی گرفته شود.

وکیل الرعایا - یک مذاکره در اینجا هاست که تفکیک میکند دو مسئله را یکی اینکه هر یک نفر نایندگان بروز در مقابل توجه که صورت عرايض در آن نوشته شده بایستد عرايضی که در چند روز یا یک روز وارد مجلس شده آنقدر باستد که تمام آن ها را بخواهد و مطالب آنها را بفهمد دیگری میاید بادو نظر فرض میکنیم باستند بخواهند و بروند دونفر دیگر یا یک و در آن صورت بقدیم که میخواهند بتوانند مطلب بقلموند حالا میخواهیم قیمت وقت و کلاء را بسنجمیم بهینم بیشتر است باقیت آنچه سرف طبع و توزیع این عرايض میشود یا آنکه یک اعلام بیشتری هم نایندگان از آن حاصل میکنند و بنده طرف عرض خودم را آقایانی راقرار میدهم که میخواهند بقلموند و بدانند که در مجلس چه وارد شده اگر بگویند که آنها که میخواهند اطلاع کامل حاصل کنند میروند همین عرايض آنها را میبینند عرض میکنم آنقدر وقت که ممکن است همین نی شود حالاهم اگر فهرست عرايضا بنویسند و بگذارند گمان ندارم بروند بهینند آنوقت سوال گفتند یا بکمیسیون عرايض یا بهینه گفته رئیس یا بدارد الانشاء بروند بهینند بعضی عرايض هم که وارد شده است چهیز است صاحب عریضه چه اظهار داشته مثل اینکه عریضه از آدینه محمد خان بتوسط آقای معاوضه اسلطنه آمد به مجلس که اظهار داشته بود [گفتند این مسئله خارج از موضوع است]

حاج شیخ الرئیس - این جزئی است و تکلیف خودم را می دانم که بگویم بواسطه همین فرمایشات است که می فرمایم خارج از موضوع است و این طالب ۵۰۰ می ماند این مردم حقتر نوشته کمن رشید اسلطنه راییک ترتیبی چاره می کنم وابدا توجه نشد که این مردچه می گوید وکیل التجار - بنده بـا حـالـات كـسـالـات مجبورم فدری مسئله را توپیع نمایم نوشتجات بـکـه بعضی از آقایان می نویسند باید به مجلس باید یا نماید این باخود کمیسیون عرايض است که مطالب مهمی که وارد می شود بنویسند و به مجلس ارائه بدهند آن راجع بـا وـرـقـهـ نـیـست اـینـ وـرـقـهـ رـاـمـ آـقـاـیـانـ مـیـ دـانـند و گـمـانـ نـمـیـ کـنمـ کـهـ هـیـچـ کـدـامـشـانـ بـفـرـمـایـندـ کـهـ مـانـهـامـ اـینـ

جز اصراف کافد و خرج منتعه نتیجه دیگری نبوده در صورتیکه هر هفته باز از طبع و توزیع کلیه یک مسنه مانند توضیحاتیکه از وزارت خانه باجهه رسید گی عرایض میرسد نوشته در اطاقی که موسوم باطاق تنفس است گذارده شود بهجهه ملاحظات و مدافعت نایندگان کافی است و مخالفین هم با اصل مقصود که در ماده ۷۰ نظامنامه داخلی قید شده نخواهد داشت لـهـذا اـینـ بـنـدـهـ مـحـضـ اـجـرـایـ مقصد بـوسـیـلـهـ مـقـرـونـ تـیرـ بـصـرـفـهـ مـادـهـ ذـیـلـ رـاـ بـیـشـنـهـادـ مـیـ کـنمـ تـادرـ صـورـتـ تصـوـیـبـ بهـ نـظـامـنـامـهـ دـاخـلـیـ مـحـضـ اـجـرـایـ دـاخـلـیـ مجـاسـ شـورـایـ مـایـ مـلـحقـ شـودـ ، مـادـهـ الـحـاقـیـهـ هـرـهـفـتـهـ مـطـالـبـیـ کـدـرـضـمـنـ چـهـارـ فـقـرـهـ مـتـمـاـیـزـهـ درـمـادـهـهـقـتـادـمـ نـظـامـنـامـهـ دـاخـلـیـ رـاجـعـ بـعـراـيـضـ قـيـدـشـدـهـ درـ وـرـقـهـ نـوـشـتـهـ وـ بـجهـهـ اـسـتـخـضـارـ وـ مـدـافـعـ نـمـایـنـدـ گـانـ درـ اـطـاقـ تنـفسـ گـذـارـدـهـ خـواـهـدـ بـدـدـهـ دـیـگـرـ حاج شیخ الرئیس - بنده باندازه نظر خودم خیلی این طرح را این پیشنهاد جناب ارباب را تصویب و توجیه می کنم ولی نا ذیرم مطلبی را خاطر نشان آقایان نایم و آن اینست که باکثربیت مشاغل نایندگان عظام و گرفتاری های فوق العاده که دارند گمان نمی کنم در صورتی که فهرست عرايض راهم جناب ارباب نوشته بديوار بچسبانند باز آقایان فرست نایندگان که آنها را ملاحظه نایند و این تبدیل طبع و توزیع صورت گنم مبلغ که صورت کلیه بنوشن بنیاد فهرست تصور می کنم مبلغ گزافی صرف جوئی نایند بجهة اینکه آن مخارجی که صرف طبع و توزیع صورت کلیه بنوشن یک فهرست که صرف جوئی نماید بجهة اینکه آن مخارجی که صرف جوئی نماید بجهة اینکه آن مخارجی که صرف طبع و توزیع صورت کلیه بنوشن یک انتشاری های فوق العاده دارند گمان نمایند که در صورتی که مبلغ می رود لکن باید دانست که خبلی مطالب مهمی هم همین طور به مجلس می آید و توجهی با آنها نی شود حالاهم اگر فهرست عرايضا بنویسند و بگذارند گمان ندارم بروند بهینند آنوقت سوال گفتند یا بکمیسیون عرايض یا بهینه گفته رئیس یا بدارد الانشاء بروند بهینند بعضی عرايض هم که وارد شده است چهیز است صاحب عریضه چه اظهار داشته مثل اینکه عریضه از آدینه محمد خان بتوسط آقای معاوضه اسلطنه آمد به مجلس که اظهار داشته بود [گفتند این مسئله خارج از موضوع است]

حاج شیخ الرئیس - این جزئی است و تکلیف خودم را می دانم که بگویم بواسطه همین فرمایشات است که می فرمایم خارج از موضوع است و این طالب ۵۰۰ می ماند این مردم حقتر نوشته کمن رشید اسلطنه راییک ترتیبی چاره می کنم وابدا توجه نشد که این مردچه می گوید وکیل التجار - بنده بـا حـالـات كـسـالـات مجبورم فدری مسئله را توپیع نمایم نوشتجات بـکـه بعضی از آقایان می نویسند باید به مجلس باید یا نماید این باخود کمیسیون عرايض است که مطالب مهمی که وارد می شود بنویسند و به مجلس ارائه بدهند آن راجع بـا وـرـقـهـ نـیـست اـینـ وـرـقـهـ رـاـمـ آـقـاـیـانـ مـیـ دـانـند و گـمـانـ نـمـیـ کـنمـ کـهـ هـیـچـ کـدـامـشـانـ بـفـرـمـایـندـ کـهـ مـانـهـامـ اـینـ

جلسه ۱۷۱

صورت مشروح روز یکشنبه ۳ ذیقعدة
الحرام ۱۳۲۸

مجلس دو ساعت و نیم قبل از غروب به ریاست آقای ذکاء الملک منعقد شد معاضدها ملک صورت مجلس یوم قبل را فرائت کرد.

(غایبین جلسه قبل) قواهم الاسلام — نوبتی —

حاج میرزا آقا — آفاسید علی آقازدی — میرزا محمد علیخان تربیت — دهخدا — حاج سید نصرالله — بدون اجازه آفاسید حسین کرازی — اواب الدواه حاج آقا — بالاجازه غایب آقایان دکتر امیرخان آفاسیخ محمد — وکیل الرعایا افتخار الاعظین — بهجت — حاج امام جمعه — موقع حاضر نشدند — حاج مصدق الممالک — سریض بودند.

رقیص — در باب صورت مجلس اگر ملاحظاتی هست بفرمائید.

آقامیرزا الحمد — آقای آقامیرزا محمد علی خان چند روز است که ناخوشنده و حالت آمدن مجلس را ندارند.

افتخار الاعظین — بنده همین قدر می خواستم عرض کنم که دیروز بنده قبل از انعقاد مجلس حاضر بودم نمیدانم بنده را چرا جزء دیرآمدگان محسوب داشته‌اند (رایورت کمیسیون داخله فراتشت شد) کمیسیون در تحت ریاست آقای حاج فاتح الملک منعقد شده طفرا مکتوب و تلگراف راجع بنما شده سوم کردستان مجلس رسیده بود و مجلس رجوع بکمیسیون داخله کرده بود که رفع محظوظ قانونی بشود توضیح مطلب آنکه حاج معتمدالاسلام بعد از انتخاب شدن بنما شده کی استعفانمود و در عرض خواسته‌اند از منتخبدین درجه اول انتخاب نمایند موضوع بحث واقع شده که آیا حق این انتخاب با مجلس شورای ملی است یا با خود محل کمیسیون بعد از مذاکره لازمه نظر باینکه هضویت مجلس شورای ملی و تقدیم محقق است که اعتبارنامه او در مجلس شورای ملی تصدیق شود و چون استعفای حاج معتمدالاسلام قبل از تصدیق صحت اعتبارنامه ایشان بوده هوض ایشان از خود محل از منتخبدین درجه اول باشد انتخاب شود.

عز الملک — اگر بار ایورت کمیسیون مخالفی نیست که بنده عرضی ندارم اگر مخالفی هست بنده حاضر برای دفاع.

آفاسیخ غلام حسین — چون مخالفی نیست با رایورت کمیسیون باین جهت رأی کرفته لازم نیست **حاج عز الممالک** — چون مسئله انتخاب در آنجا بعد از این اتفاق قدری اسباب اشکال شده بود و در قانون انتخاب هم در این خصوص تصریح نشده است که حق انتخاب با مجلس باشد باین جهت عرض می‌کنم اگر رأی کرفته شود بهتر است.

آفاسید ابراهیم مدرسی — همینطور که گفته شد چون مسئله این انتخاب در آنجا اسباب اشکال شده است و چون مخالفتی هم با قانون نداشته کمیسیون هم نوشته است که در محل تجدید انتخاب بعمل بیاید لکن بنده عرض می‌کنم کرچه در مجلس مخالفی ابداء نیست معذلک اگر رأی کرفته شود

قدر تی که دولت ما دارد بتواند املاک او را مسترد دارد.

فهیم الملک — توضیح عرض می‌کنم که اینها دونفره یکی شجیع السلطنه است یکی بهادر السلطنه که املاک مزاحمت پیدا کرده است و الان خبلی پریشان شده‌اند و این مبلغ تصویب می‌شود که تادول املاک آنها را بآنها مسترد دارد و بآنها داده شود مخصوصاً بهادر السلطنه که در موقع تمرد عشایر متبرد خدماتی باور جو شده و باهایت خوبی انجام داده غرض اینست که مدت این تازمانی است که املاک او در تصرف عشایر متبرد است.

عز الملک — درجه استیصال شجیع السلطنه را پریروز بعضی فرمودند که لازم بعرض بنده نیست ولی اگر توضیحاتی درخصوص بهادر السلطنه لازمست اجازه بدهید عرض بکنم.

نایب رئیس — تصور نمی‌کنم مخالفی باشد (گفتند خیر رأی بگیرید).

نایب رئیس — رأی می‌کیرم برایورت کمیسیون بودجه کسانی که تصویب می‌کنند رایورت کمیسیون بودجه را که مدام که املاک مخصوص بهادر السلطنه مسترد نشده ماهی یکصد تومان با داده شود ورقه سفید بیندازند (ورقه توزیع در آیینه شده).

معاضد الملک — عدد حضار ۶۷ ورقه سفید

۴۳ ورقه آبی ۱ امتناع ۲۳

نایب رئیس — با کثریت تصویب شد.

اسامی رأی دهنده‌گان، **عز الملک** — آفاسیخ رضا حاج شیخ الرئیس — صدرالعلماء — محمد هاشم میرزا ادب التجار — دکتر اسماعیل خان — حاج محمد کریم خان — سلیمان میرزا — آقا میرزا ابراهیم خان — آفاسیخ ابراهیم — ضیاء الممالک — شبیانی — آفاسیخ علی شیرازی — لسان الحکماء — حاج وکیل الرعایا ناصرالاسلام — حاج شیخملی خراسانی — آقامیرزا الحمد دکتر حیدر میرزا — آفاسید حسین اردبیلی — فهیم الملک بهجت — آفاسیخ اسدالله — آقا محمد بروجردی — ارباب کیخسرو — طباطبائی — آفاسید العسین بروجردی حاج میرزا رضا خان — میرزا رضا خان نائینی — سرتقی قلیخان — آفاسیخ غالحیسین — میرزا ابراهیم قمی — وکیل التجار — منتصرالسلطنه — حاج سید ابراهیم مدرسی **معاضد الملک** — متین السلطنه — وحید الملک

ورقه آبی حاج امام جمعه خوئی (در این موقع

نایب رئیس اظهار داشت ۲۰ دقیقه نفس است مجدداً مقارن مغرب جلسه تشکیل شد رایورت کمیسیون فواید عامة راجع بقرارنامه صابون سازی و روغن کشی قرائت شد در اثناء قرائت رایورت غشوه برای آقای وکیل التجار حاصل شد بطوریکه لازم شد ایشان را از مجلس خارج نمایند.

نایب رئیس — ۵ دقیقه نفس می‌شود (مجلس

متفرق شده بعد از ۵ دقیقه جلسه تشکیل شد).

نایب رئیس — این حادثه غیر مترقبه خبلی خاطر آقایان را افسرده و متأثر نمود — ولی بحمد الله حال آقای وکیل التجار هم بهتر شده لکن عجالت جلسه را ختم می‌کنیم — دستور جلسه آتیه رایورت کمیسیون فواید عامة راجع بقرارنامه صابون سازی و جرم سازی ایضاً رایورت کمیسیون فواید عامة راجع بطلان شوئی کوه زر — رایورت کمیسیون عدیه راجع به تفسیر ماده ۱۰ قانون اساسی درخصوص املاک بی‌شرطی (مجلس تقریباً نیمساعت از شب گذشته ختم شد)

را از اول تا بحال قانونی نمی‌دانم یک چنین مسئله جزئی را اولاً نباید مجلس بایورت که مجلس آنوقت چیزی که باید در دو دقیقه تمام شود دو ساعت در آن مذاکره می‌کنیم وقت مجلس رائف می‌کنیم بنده هیچ‌گداماز این مذاکرات و این مطالب را پارامانی نمی‌دانم و بالاخره بعد از دو ساعت مذاکره نتیجه این پیشنهاد این بود که بیک عبارت غلطی رأی داده شود.

(بعضی اظهار کرده درست تو اصطلاح خواسته ایم و اجازه داده نشده است مراعات ترتیب نمی‌شود).

نایب رئیس — ترتیبی که نمایندگان محترم اجازه می‌خواهند اجازه داده می‌شود بعیق وجه نمی‌توان گفت که بدون ترتیب با آقایان اجازه داده شده است.

(در این موقع رایورت کمیسیون بودجه را بقرار ذیل آقامیرزا ابراهیم خان قرأت کرد).

از کمیسیون بودجه — لایحه از وزارت مالیه رسیده بود متنضم چند طغری ملکگراف و مراسلات ایالات آذربایجان وزارت داخله مشعر بر اینکه بهادر السلطنه باهه بلاحظه اینکه علاجهات او را در باهه عهمنی مزاحمت داده است بسا وجیلا غآمد است و ماهی یکصد توان حقوق از طرف دولت در حق او برقرار شده ولی این مبلغ کفايت مخارج اوران نماید و تقاضا شده بود که ماهی سی توان با آن افزوده شود کمیسیون در اینباب تحقیقات نموده معلوم شد که این مطلب در مجلس سابق عنوان شده ولی قبل از ختم آن مجلس منفصل گردیده و فرمان مزبور فوق در زمان استبداد صغیر صادر شده اگرچه در استحقاق بهادر السلطنه و لزوم رعایت حال او حرفي نیست ولی صحت فرمان را نمی‌توان تصدیق کرده رایورت بملحوظه صدماتی که بر بهادر السلطنه وارد شده است و بیاس خدماتی که در موقع تجاوزات عشایر متبرد بدولت کرد که در این موقع تصویب می‌نماید که ماهی یکصد توان کمافی سابق در حق او برقرار باشد.

افتخار الاعظین — بنده تصدیق می‌کنم رایورت کمیسیون بودجه را قوانینی که در دوره استبداد صادر شده است نمی‌توان قابل اعتماد و محل نوجه دانست و خبلی حال شجیع السلطنه شbahat دارد باحال بهادر السلطنه و بنده هم تصویب می‌کنم که ماهی یکصد توان باوداده شود.

ارباب کیخسرو — بنده فقط خواستم اظهار آقای افتخار الاعظین را توضیح بدهم که فرمودند فرامیگی که در دوره استبداد صادر شده محل اعتماد نیست مقصودشان استبداد صغیر است نه مطلق استبداد شیخ الرئیس — بنده نظر بتصدیقی که از وزارت مالیه و کمیسیون بودجه شده و سابقاً اطلاعات شاید این را تصویب بکنم لکن لازم است این را بدینه باشیم باو داده شود.

آقای افتخار الاعظین را توضیح بدهم که فرمودند داده خواهد شد و اگر ما یاس داشته باشیم از اینکه بحیله باو خواهیم داد یعنی مادامی باو داده می‌شود که املاک او باو نزدیکه یا آنکه بطور ابدیت باو داده خواهد شد و اگر ما یاس داشته باشیم از اینکه املاک او را از ید غاصبه خارج کنیم و باو مسترد شود بنده این را بی موقع می‌دانم و امیدواریم با